

Lo dubito

El mestre
Josep Ribera i Miró

Amb la mort del mestre ~~compositor~~
ocorreguda el 14 del gener prop passat,
En Josep Ribera, (ha desaparegut d'entre
nosaltres, potser l'últim músic
compositor català ^{del}) que en po-
driam anomenar d'antiga mena.

Educat municipalment en la escola
veïa de la catedral de Barcelona
i havia format en aquell ambient
de Tradició que a ve tenia el
defecte capital de la decadència
de temps iniciada ^{en} l'art religiós
municipal de la música, en comen-
çar a educar als escolars de talent
en una tècnica correcta i severa.

Hi nasqué el mestre Ribera l'any
1839 en La Plana (elcover), vingué a
Barcelona essent encara noi, transcorrent
que la seva joventut i edat viril
en la època de la influència forta
de la música italiana d'òpera
que transcendia malauradament
també en la música d'església. En
aquells temps era menyspreada la

polifonia clàssica del segle xvi; (es
 conta de un mestre de capella de
 la nostra Catedral que del ~~les parts~~
~~lures~~ volums, contenint misses
 i motets polifònics en feia us
 pel·lors comuns.) La melodia
 italiana i el concertant pom-
 peros regnaven en absolut
 arreu. El cant gregorià anome-
 nat llavors, cant pla, havia
 perdut de temps la seva experi-
 mentalitat arrossegant-se amb
 un ritme pesant i totxo. Mes
 en les capelles de les grans catedra-
 ls i en les orgues de les grans
 catedrals hi restava, malgrat
 lo dit, una tradició un poc
 pedant i's val, però conser-
 vant el relleu de una tèc-
 nica seriosa que empujaven
 els mestres de més talent. Així
 en alguns dels arxius dels nostres
 temples, més importants i antics s'hi
 poden admirar encara avui, obres
 de una gran sòlida tècnica, en
 que ja les idees s'hi manquen

El seu profunditat i culminant
 musicisme; així sentim ~~com~~
^{ponderar} ~~fat~~ encara avui dia les ex-
 traordinàries, improvisacions,
 de alguns organistes, quats nous
 han arribat a nosaltres per la
 veu de la fama. De un arguin-
 ta de la Seu de Barcelona, no recor-
 dem si En Mateu Ferrer o el vell
 Marraco, hanem sentit contar
 que el gran Liszt, havent
 visitat la nostra ciutat en una
 de les excursions artístiques,
 resta meravellat al oir
 improvisar una fuga a l'or-
 ga a un de aquells dos mes-
 tres, afegint que difícilment
 es trovaria al estranger qui
 fos capaç de realitzar tal cosa
 amb tant art i perfecció.

Dones el gran devallat a
 la Torruja, mestre Josep Ribera, es
 pot dir qu'era entre nosaltres,

4
L'últim representant de a
quest art vuitcentista que ha
desaparegut segurament per a
no tornar mai més; qu'encara
que les modalitats de les
arts belles van i venen, su
gen i retornen, prenen un
pre reflex, nous dels temps
i circumstancies que les ~~port~~
tan i acompanyen.

El mestre Ribera era un home
pau, de temps ben catalanex. No
estant dotat de una gran ima
ginació; no donava el baus
a force amb les modalitats
atrevides que l'inequívoc temps
modern, en presenten una
radica l'altra. Ell anava fent
el que sentia, modificant
voluntat superficialment
el carient de res abans, nu
vials, per a no topa ^{amb} massa
cruesa amb els modes dels

5

temps nous. ~~que~~ ^{correu}. Home de
veu i prudent, moralista l'ha
videm vist en ocasions d'equi-
vocal abres d'altres, al tro-
var-se amb quelcom de otrevit
i lluny de la lògica antiga,
arrombar les espatlles, fer la
mitja rialla i callar amb
l'expressió en la cara ^{d'un home} ~~de~~ ^{de} ~~mitj~~
resignat i mitj mofeta.

La seva vida ha sigut de tre-
vall honesta i aprofitada no desen-
jant-se mai de tota manifestació
que representi ^{qualcosa seriós} ~~un bé~~ ^{en el}
~~ben~~ ^{propi} ~~marital~~ en el camp
musical de Barcelona. Així ell
fou fundador de l'antiga Societat
Barcelonina de ~~Barra~~ ^{Barra} ~~tet~~ i president
de la "Societat de Concerts" que
fou segurament la primera de
nosta ciutat en donar audicions
orquestrals de la gran música im-

Jòrica. Cal fer observar que de
l'actuació de aquesta societat ja
fa una quarantena d'anys i
que en una de les poques series
de concerts que organitzà i dona
en ~~per primera~~ regularment per
primera vegada la quinta i sep-
tima simfonia de Beethoven. El
qu'escric aquestes ratlles, qu'era quan
hi he un noi, ~~quanta en la memòria~~
~~ria to~~ i que assistí a la majoria
de aquelles audicions memorables,
recorda la impressió profunda que
produïren en allavors les dites o-
bres. La societat estava formada
pels mateixos professors de la
orquestra i ells abnegadament ana-
ven a ganancies i perdues. Me
sembla qu'era la segona serie
que constà de deu concerts, ^{que} fou
dirigida pel celebre mestre a-
lemanys Ferdinand Hiller,
l'amic entusiasta de Mendel-

a conèixer

Mon, donant de aquest autar
música ben representativa, en
tre ella la Sinfonia Italiana. Me
recordo be quina impressió fonda
em fou l'inspirat andante re
ligiós de dita obra. El mestre Ri
bera essent allavors president
de la societat, va tenir ocasió
d'estar en íntima relació amb
el mestre Miller i sabem que
aquest el tenia en gran esti
ma no volament com a con
tribuir de la orquesta / ja que En
Ribera ^{era} un excelent contrabaixista,
viuís també com a pulce ar
monista i contrapuntista. El ma
teix nostre artista havíam sen
tit contar l'esverament de la
orquesta quan se posaren a asu
lar la Quinta Sinfonia de
Beethoven. Tot volíem perma
dir al mestre estranger que
desistís de donar dita obra ja que

deien que el nostre públic
no aguantaria música tant
intrincada i de tanta duració!

L'Hiller no's deixà conreuer
i exclamava que no era
possible que'l públic no's
rendís a tanta sublimitat. Ve-
rement l'èxit fou gran; en
aquell final triomfal el
públic s'aixecà aclamant
al mestre i a la orquestra. L'Hi-
ller radiant de goig deia: després
voltat dels bons músics, ja
sabia jo que aquesta música
manzaria el cor del nostre
públic.

El nostre músic Tenenys es va desen-
tendre de cooperar en la manifestación
de música catalana que en els con-
certs de la societat Euterpe feia els
primers tanteigs, seguint la obra del
inspirat Clavé. En Ribera dirigia

la orquesta de dits concerts i el
 mestre Rodoreda (aquell home de
 tant gran instint) la part coral.

En Ribera havia escrit diferents
 obres corals per aquells concerts, no
 denotaven la ^{seua} gran experta en
 la composició encara que no arri-
 varen a tenir popularitat per tal-
 li aquella pensosa melòdica qu'és
 l'encís de la música d'Enlla-
 re. En canvi la seua primera
 simfonia sobre motius de la
 terra lleucanes se sent amb
 gust malgrat la seva con-
 fectura vulgar de mosaic.

El últim any, de la vida
 el mestre es dedicà al mestrat-
 je de harmonia i composició
^{havent format distingits compositors}
 a la ~~seua~~ capella de música
 de la iglesia de Santa Agnes de
 la qual fou mestre fins el dia

de la nova mort. Així fou ocasió de
 que produís una gran porció de
 música religiosa que té els mè-
 rit, i defectes que jo hauréu
 apuntat en el transcurs de a-
 questa nota. Música correctíssima,
 de bona lectura, però fora del am-
 bient del art modern i de les
 orientacions de rítmic i pura
 lírica que reclamen les
 necessitats sublims del
 culte catòlic. No obstant
 en vari fragments de la seva missa
 del Sant Sagrament, estesa per
 tot Catalunya i fora d'ella, hi
 bruta un sentiment verament
 religiós que emociona.

En la Festa de la Música Cota-
 lana l'Orfio Català el nombros member
 del parat pagant tribut al be que havia
 fet el mestre a la música de nostra terra,
 que Déu el tingui al cel.

Ll. M.